

ובבִּרְחוֹ יְהִיב קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל עֲשׂוֹבִין,
 וְכָל יְבוּלֵי אַרְעָא, בְּיַד מְמַנָּן, בַּר
 מֵאֲלִין שְׁבַעַת הַמִּינִין, נִהְמָא דְּמִיכְלָא דְּבַנֵּי
 נִשְׂאָ. וּבְגִינֵי כְּךָ אֶצְטְרִיךְ לְדַקְדַּק בְּה'
 דְּהַמוֹצִיא, דְּהָא נִהְמָא בִּידֵיהּ אֲתַמְסֵר, וְלֹא
 בִּידָא דְּמְמַנָּן. וְאִיהוּ דְּאַפִּיק לֵיהּ, וְלֹא אֲחַרָא.
 וְעַל דָּא הַמוֹצִיא, וְלֹא מוֹצִיא.

תְּמִינָאָה, דְּלֹא יְהִי גִרְגָּון וּבְלַעַן, אֲלֵא כְּמֵאן
 דְּאָכִיל קִמֵּי מְלֻכָא. דְּבִרְכַּתָּא לָא
 שְׂרִיָּא בְּמַעוּי דְּהַהוּא דְּאַשְׁתַּפַּח בְּלַעַן, אֲלֵא
 בְּהַהוּא דְּלֹא אֲשְׁתַּפַּח בְּלַעַן. וּבְלַעַן אִיהוּ
 כְּעֵשׂוֹ, דְּכַתִּיב, ^(בראשית כה ל) הִלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדָם
 הָאָדָם הַזֶּה, אֹרַח הִלְעֵטָה. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
 דְּחֻוּיָא בִּישָׂא שְׂרִיא בְּמַעוּי, וְלֹא יִשְׁבַּע. וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא דְּאִיקְרֵי רִשְׁעָ. דְּכַתִּיב, ^(משלי יג כה) וּבִטָּן
 רִשְׁעִים תִּחְסֹר. בְּגִין דָּא בְּעֵי לְמִיכָל בְּנַחַת עַל
 פְּתוּרִיָּה, כְּמֵאן דְּיִתִּיב קִמֵּי מְלֻכָא.
 תְּשִׁיעָאָה, לְמִיָּהוּי עַל פְּתוּרִיָּה דְּבַרֵּי תוֹרָה.
 דְּהָא תְּנִינָן, שׁוֹלְחָן דְּלִית בֵּיהּ דְּבַרֵּי
 תוֹרָה, הָרִי הוּא כְּמֵאן דְּאָכַל מִזְבְּחֵי מֵתִים, דָּא
 עֲבוּדָה זָרָה. דְּכַתִּיב, ^(ישעיה כח ח) כִּי כָּל שְׁלַחֲנוֹת
 מְלָאוּ קִיא צֹאָה בְּלֵי מְקוּם. עֲבוּדָה זָרָה אִיקְרֵי
 קִיא צוּאָה.

בְּגִין דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא פְּלִיג חוֹלְקִין בְּכָל
 יוֹמָא וּבְכָל לַיְלִיא, מְזוּנִין לְעֵלְמָא,
 לְעֵילָאֵי וּלְתַתָּאֵי. בְּלִילִיא, לְאִינוּן מְלֻאָכִין
 דְּמְמַנָּן עַל הוֹכְתִיָּהוּ, וְשְׁלִיטֵי בְּלִילִיא, אֲכָלִי
 בְּלִילִיא, כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר, ^(משלי לא טו) וַתִּקַּם בְּעוֹד
 לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וַחֲקֵי לְנַעֲרוֹתֶיהָ.
 בִּימָמָא, לְאִינוּן מְלֻאָכִין דְּמְמַנִּין עַל הוֹכְתִיָּהוּ,
 וְשְׁלִיטֵי בִימָמָא, פְּלִיג לֹון קוֹדֶשׁא
 בְּרִיךְ הוּא מְזוּנָא בִימָמָא. בִּינָן דְּפְלִיג לֹון,
 לְבַתְרִיָּהוּ, פְּלִיג לְכָל בְּנֵי עֵלְמָא דָּא.

מִשּׁוּם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַלֵּק
 חֲלָקִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל לַיְלָה
 מְזוּנוֹת לְעוֹלָם, לְעֵלְיוֹנִים
 וּלְתַתְּחוֹנִים. בְּלִילָה - לְאוֹתָם
 הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים עַל מְקוּמָם,
 וְשׁוֹלְטִים בְּלַיְלָה, אוֹכְלִים בְּלַיְלָה,
 כְּמוֹ שְׁנַאָמַר ^(משלי לא) וַתִּקַּם בְּעוֹד
 לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וַחֲקֵי
 לְנַעֲרוֹתֶיהָ.
 בַּיּוֹם - לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים הַמְּמַנִּים
 עַל מְקוּמָם וְשׁוֹלְטִים בַּיּוֹם, מְחַלֵּק
 לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּן
 בַּיּוֹם. בִּינָן שְׁחַלֵּק לָהֶם,

בָּרַ אֵינֹן מְלֹאכִין דְּלַעֲלֵא, בְּעוֹד דְּאֶכְלִי
מְזוֹנֵייהוּ, פּוֹלְהוּ מְשַׁבְּחֵן וּמוֹדֵן וּמְנַשְׂאָן
לְמֵאֲרִיחוֹן, וּלְבַתֵּר אוֹף הָכִי. פְּגוּוֹנֵא דָא
יִשְׂרָאֵל לְתַמָּא, אֶצְטְרִיף לְהוֹן פְּהֵאֵי גּוּוֹנֵא
מִמֶּשׁ, לְמַהוּי חֲבָרִים בְּהַדְרֵייהוּ.

עֲשִׂירָאָה, מִים אַחְרוֹנִים, דְּאֵינֹן חוֹבָה,
לְאֶעְבְּרָא זוֹהֶמָא בִישָׂא מִינֵיהּ,
וּלְמִיחָב חוֹלְקָא לְסִטְרָא בִישָׂא מַהֲהוּא זוֹהֶמָא
דְּעַל יְדוּי. בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּפַּח מְקַטְרָגָא לְגַבִּיחָה.
דְּתַנְיָן, מְדָה טוֹבָה נְטִלָה הֵהוּא רְעוּתָא וְכוּנָה
דְּנִטְלִילת יְדִים, וְהַמוֹצִיא, וּבְרַפְת (ד' ט' ו' ק)
הַנְּהַנִין, וּבְרַפְת מְזוֹנֵא. מְדָה רְעָה, נְטִלָה
הֵהוּא זוֹהֶמָא דְיְדִים בְּמִים אַחְרוֹנִים, וּבְדָא
יִתְפָּרֵשׁ מִינֵיהּ, (ס"א וְלֹא מְקַטְרָגָא עֲלֵיהּ) וּבְדָא נְטִיל
חוֹלְקִיחָה.

וְעַל דָּא פְתִיב, וַיֹּאכֵל בַּעֲזוֹ וַיִּשְׁתֶּה וַיִּיטֹב לְבוֹ,
דְּבְרִיף עַל מְזוֹנֵיהּ, וְחֵדִי לְהֵהוּא אַתֵּר
דְּאֶקְרִי לָב, הֵהוּא לָב דְּבְעֵי לְבָא וְרְעוּתָא
דְּאֵינֵישׁ.

זְמִים אַחְרוֹנִים חוֹבָה, וְקַבִּיל לֹן הֵהוּא דְּאֶקְרִי
חוֹבָה, וּבְאֵינֹן מִים נִיחָא דְעַתִּיחָה. בְּגִין
דְּתַרִין דְּרַגִין אֵלִין, חֵד אֵיקְרִי זְכוּת, וְחֵד אֵיקְרִי
חוֹבָה. וְכָל מְלִין דְּדָא פְתַחֲזִין לְזְכוּת, וְכָל מְלִין
דְּדָא פְתַחֲזִין לְחוֹבָה, וְאֵתְדַנּוּ לְחוֹבָה. וְעַל דָּא,
מִים אַחְרוֹנִים אֵינֹן חוֹלְקִין דְּחוֹבָה, דְּאֵתְהַנִי
מֵהֵאֵי. וְרָזָא שְׁפִיר.

בוֹם שֶׁל בְּרָכָה צְרִיף עֲשָׂרָה דְבָרִים, פְּמָה
דְּאֵתְעֵרוּ בְּהוּ רַבְּנָן. בְּרַפְת הַמְזוֹן
בְּשִׁלְשָׁה, צְרִיף כּוֹס. שְׁלֹא בְּשִׁלְשָׁה, אֵין צְרִיף
כּוֹס. מֵאֵי טַעְמָא, דְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, אֵינוֹ
מִתְבָּרַךְ אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה, וּמִשְׁלֹשָׁה וּלְמַעְלָה. הָא
פְּחוֹת מְשִׁלְשָׁה, לֹא.

לְאַחֲרֵיהֶם מִחֶלֶק לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם
הַזֶּה.

בָּרַ אוֹתָם הַמְּלֹאכִים שְׁלַמְעֵלָה,
בְּעוֹדָם אוֹכְלִים מְזוֹנָם, כָּלָם
מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְנַשְׂאִים אֶת
אֲדוֹנָם, וְאַחַר כֵּן אַף כֵּן. כְּמוֹ זֶה
יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, צְרִיף לָהֶם בְּגוֹן
הַזֶּה מִמֶּשׁ, לְהֵיוֹת חֲבָרִים עִמָּהֶם.
הָעֲשִׂירִית - מִים אַחְרוֹנִים, שֶׁהֵם
חוֹבָה, לְהַעֲבִיר הַזֶּהֱמָה הַרְעָה
מִמֶּנּוּ, וְלַתַּת חֶלֶק לְצַד הַרַע
מֵאוֹתָהּ זֶהֱמָה שְׁעַל יְדוּי, כְּדִי שְׁלֹא
יִמְצָא אֵלָיו מְקַטְרָג.

שְׁשַׁנְיָנוּ, מְדָה טוֹבָה נְטִלָה אוֹתוֹ
הַרְצוֹן וְהַפְּנֵנָה שֶׁל נְטִילַת יְדִים,
וְהַמוֹצִיא, וּבְרַפְת הַנְּהַנִין, וּבְרַפְת
הַמְזוֹן. מְדָה רְעָה נְטִלָה אוֹתָהּ
זֶהֱמָה שֶׁל יְדִים בְּמִים אַחְרוֹנִים,
וּבְזֶה יִפְרֵד מִמֶּנּוּ, (וְלֹא יִקְטְרֵג עֲלֵיהּ)
וּבְזֶה נּוֹטֵל חֶלְקוֹ.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (רות א) וַיֹּאכֵל בַּעֲזוֹ
וַיִּשְׁתֶּה וַיִּיטֹב לְבוֹ, שְׁבְרִיף עַל מְזוֹנוֹ,
וְשִׁמַּח אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא לָב,
אוֹתוֹ הֵלָב שְׁצְרִיף לָב וְרְצוֹן שֶׁל
אָדָם.

זְמִים אַחְרוֹנִים חוֹבָה, וּמְקַבֵּל
אוֹתָם אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא חוֹבָה,
וּבְאוֹתָם הַמִּים נְחָה דְעַתּוֹ. מִשׁוּם
שְׁשִׁמֵי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ, אַחַת
נִקְרָאת זְכוּת, וְאַחַת נִקְרָאת
חוֹבָה. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל זֶה
פּוֹתְחִים לְזְכוּת, וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל
זֶה פּוֹתְחִים לְחוֹבָה, וְנִדְוֹנִים
לְחוֹבָה. וְעַל זֶה, מִים אַחְרוֹנִים
הֵם הַחֲלָקִים שֶׁל חוֹבָה, שְׁנֵהֲנָה
מְדָה. וְסוּד יָפָה.

בוֹם שֶׁל בְּרָכָה צְרִיכָה עֲשָׂרָה
דְבָרִים, כְּמוֹ שֶׁהֲעִירוּ בְּהֵם
חֲכָמִים. בְּרַפְת הַמְזוֹן בְּשִׁלְשָׁה
צְרִיף כּוֹס. שְׁלֹא בְּשִׁלְשָׁה - אֵין
צְרִיף כּוֹס. מָה הַטַּעַם? שְׁכּוֹס שֶׁל
בְּרָכָה אֵין מִתְבָּרַךְ אֲלֵא
בְּשִׁלְשָׁה, וּמִשְׁלֹשָׁה וּמַעְלָה. הַזֶּה
פְּחוֹת מְשִׁלְשָׁה - לֹא.

בְּשִׁרְשָׁהּ, אָמְרוּ רַבֵּנָן, דְּהוּא אֹמֵר נְבִרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ. הֲכָא לָא אָמְרִי לְמֵאן מְבָרַךְ, אִף עַל גַּב שְׂהָם שְׁלֵשָׁה, לֹא אָמַר לְמִי שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, אוֹ לְשָׁם, וְלֹא אֹמְרִים אֵלָּא נְבִרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ, וְלֹא אֹמְרִים לְמִי.

וְכַאן הָעִירוּ רַבּוֹתֵינוּ, שְׁהַפּוֹס הַזֶּה שֶׁל בְּרָכָה עוֹמֶדֶת לִפְנֵינוּ, וְעֵינָיו מְסַתְּפָלִים בָּהּ, וְהַסּוֹד - (דברים יא) תְּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ. וְאוֹתָהּ הַפּוֹס שֶׁל בְּרָכָה נוֹטֶלֶת בְּרֻכּוֹת וּמְזוֹנוֹת מִתּוֹךְ שְׁלֹשֶׁת הָעֲבוֹת. וּמֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נֹטֵל אָנוּ אוֹכְלִים.

וְעַד זֶה מְסַתְּפָלִים בּוֹ, וְאוֹמְרִים נְבִרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ. נְסִפִי"ם דְּעֵתְנּוּ לְבָרַךְ, מִשּׁוֹם שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, מֵאוֹתוֹ הַמְּזוֹן שֶׁהוּא נֹטֵל לְזוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וְהֵם עוֹנִים וְאוֹמְרִים אֵל (העולם) הָעֲלִיּוֹן, בְּרוּךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ חַיֵּינוּ. וְכַעַת רוֹשְׁמִים וְאוֹמְרִים דְּרָגָה יְרוּעָה, שְׁפָל הַמְּזוֹן יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ מִי הַבְּרוּךְ? אוֹתוֹ הַמְּלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, הַמְּלַךְ הָעֲלִיּוֹן, שְׁפָל הַבְּרֻכּוֹת יוֹצֵאֹת מִמֶּנּוּ. וּבְרוּךְ הַזֶּה, מִנֵּין לָנוּ? שְׁכַתּוֹב (מלכים א - ב) וְהַמְּלַךְ שְׁלֵמָה בְּרוּךְ, הַמְּלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.

וְעַד זֶה הֵם אוֹמְרִים הַרְשָׁם שֶׁל הַמְּקוֹם, מַה שֶׁהוּא לֹא אָמַר. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא בִּינָה, מְרִיק בְּרֻכּוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה לְשָׁנֵי הַכְּרוּבִים שֶׁפַתְחֵיהֶן, וְהֵם זְמִין וְשִׁמְאֵל, חֶסֶד וּגְבוּרָה. וְעַל כֵּן נִרְשְׁמוּ אוֹתָם שָׁנִים, לַעֲשׂוֹת רֶשֶׁם שֶׁל אוֹתָהּ הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה. אוֹתוֹ שֶׁמְבָרַךְ שֶׁהוּא בְּאֲמָצַע, נוֹטֵל הַכֹּל מִבֵּין שְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְהוּא מְבָרַךְ מִכָּאן וְהַלְּאָה, וְרוֹשֵׁם הַמְּקוֹם וְהַדְּרָגָה,

וְאִזּוּ מִסְכִּימִים (מתבסמים) יַחַד בְּשִׁלּוֹם גָּדוֹל שְׁנַיִם עָשָׂר הַשְּׁבָטִים שְׁלֵמָעֵלָה.

בְּשִׁרְשָׁהּ, אָמְרוּ רַבֵּנָן, דְּהוּא אֹמֵר נְבִרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ. הֲכָא לָא אָמְרִי לְמֵאן מְבָרַךְ, אִף עַל גַּב דְּשִׁלְשָׁה אֵינּוֹן, לֹא אָמַר נְבִרָךְ לְמִי שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, אוֹ לְשָׁם, וְלֹא אָמְרִי אֵלָּא נְבִרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ, וְלֹא אָמְרִי לְמֵאן. וְהֲכָא אֵיתְעָרוּ רַבֵּנָן, דְּהָאִי פּוֹס שֶׁל בְּרָכָה קִיַּמָּא קַמֵּיהּ, וְעֵינָיו מְסַתְּפָלִין בֵּיהּ.

וְרָזָא (דברים יא יב) תְּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ. וְהוּא פּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, נֹטֵל בְּרֻכָּן וּמְזוֹנֵי מַגּוֹ תִּלְתֵּי אַבְהָן. וּמַהֲהוּא מְזוֹנָא דְּאִיהוּ נֹטֵל אֲנָן אֲכָלִי. וְעַד דָּא מְסַתְּפָלִין בֵּיהּ, וְאוֹמְרִי נְבִרָךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, נְסִפִי"ם דְּעֵתְנּוּ לְבָרְכָא, בְּגִין דְּאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ, מַהֲהוּא מְזוֹנָא דְּאִיהוּ נֹטֵל לְמִיזוֹן עֲלֵמָא.

וְאֵינּוֹן עוֹנִין וְאוֹמְרִין לְגַבֵּי (עלמא) עֵילְאָה, בְּרוּךְ שְׂאֲכַלְנּוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ חַיֵּינוּ. וְהַשְּׁתָּא רְשִׁימוּ וְאוֹמְרִי דְּרָגָא יְדִיעַ, דְּכָל מְזוֹנָא מִיְנֵיהּ נְפָקָא, וְאוֹמְרִי בְּרוּךְ. מֵאן בְּרוּךְ, הוּא מְלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, מְלַךְ עֵילְאָה, דְּכָל בְּרֻכָּאן מִיְנֵיהּ נְפָקוּ. וְהָא בְּרוּךְ מְנָא לָן. דְּכַתִּיב, (מ"א ב) וְהַמְּלַךְ שְׁלֵמָה בְּרוּךְ, מְלַךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. וְעַד דָּא, אֵינּוֹן אָמְרִי רְשִׁימָא דְּדוּכְתָּא, מַה דְּאִיהוּ לֹא אָמַר. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּהָא עֲלֵמָא עֵילְאָה שְׁהִיא בִּינָה, אָרִיק בְּרֻכָּאן בְּקַדְמֵיתָא לְתַרִּין כְּרוּבִין דְּתַחוּתָהּ, וְאֵינּוֹן יְמִינָא וּשְׁמֵאֵלָא, חֶסֶד וּגְבוּרָה. וְעַל דָּא אֲתַרְשִׁימוּ אֵינּוֹן תַּרִּין, לְמִיעֵבַד רְשִׁימָא דְּהוּא דְּרָגָא עֵילְאָה. הוּא דְּמְבָרַךְ דְּאִיהוּ בְּאֲמָצַעֵיתָא, נֹטֵל פּוֹלָא מִבֵּין תַּרִּין סְטְרִין, וְאִיהוּ מְבָרַךְ מִכָּאן וְלְהַלְאָה, וְאַרְשִׁים דְּדוּכְתָּא וְדְרָגָא, וּכְדִין מְסַתְּפָמִין (מתבסמין) בְּחֻדָּא בְּשִׁלְמָא רַבָּה, תַּרִּיסָר שְׁבָטִין דְּלַעִילָא.

וְאִזּוּ מִסְכִּימִים (מתבסמים) יַחַד בְּשִׁלּוֹם גָּדוֹל שְׁנַיִם עָשָׂר הַשְּׁבָטִים שְׁלֵמָעֵלָה.